

Оксана Коробань

викладач кафедри професійної освіти та технологій за профілями
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Людство завжди намагалось використовувати всі можливості наявних сучасних технологій для навчання підростаючого покоління. Тому й не дивно, що створення комп'ютера понад 60 років тому буде записане в історію як подія світового значення. Адже поява комп'ютера, здатного до переробки колосальних обсягів інформації, наблизила перехід суспільства на якісно новий ступінь розвитку - інформаційне суспільство. Сама назва суспільства висуває на перший план інформацію як одне з головних джерел його розвитку. Нове знаряддя праці - комп'ютер значно відрізняється від тих, що суспільство створювало до цього [3. с. 4].

Застосування комп'ютерних технологій в освіті має давню історію. Проте на початковому етапі воно було визначене специфікою самих комп'ютерів, а саме: великими розмірами, значною вартістю, програмами для розрахунків виключно технічних завдань. Ключовим моментом у становленні справжнього комп'ютерного навчання стала поява комп'ютерів, що забезпечували одночасний доступ до ресурсів багатьох користувачів. У той час комп'ютери стали застосовувати для навчання програмуванню та для розробки систем контролю знань, переважно завдань з вибором відповіді у формі «запитання - кілька варіантів відповідей». Проте, як показав досвід, позитивний ефект був можливий лише тоді, коли для комп'ютерних курсів були створені відповідні навчальні та методичні посібники [3. с. 5].

«Ерою відродження» для комп'ютерного навчання стала поява персональних комп'ютерів (ПК) у 80-х роках. Індивідуальний характер роботи, графічні можливості і звук, зворотний зв'язок і обчислювальні потужності

створили насправді чудові можливості для навчання. До того ж, з'явилося програмне забезпечення, що дало змогу створювати малюнки, анімацію та звук, без яких сьогодні навчальні програми неможливі.

Передавання знань є складовою людської діяльності, тому застосування новітніх інформаційних технологій у галузі освіти зумовлене двома чинниками. З одного боку, це необхідність підготувати учня до його майбутнього робочого місця, а з іншого - необхідність більш ефективного передавання знань, тобто максимального поліпшення і полегшення роботи викладача [1. с. 36].

Необхідною умовою інформатизації освіти є готовність викладачів до використання нових технологій навчання в процесі передавання знань, що означає постійну, неперервну самоосвіту. Між тим, вибираючи комп'ютер для навчальних цілей, слід усвідомлювати ті цілі, які до того ж змінюються із розвитком самого суспільства. Скажімо, на початку комп'ютеризації головна мета була сформульована таким чином: «Програмування - друга грамотність». Час минав, почали з'являтися так звані навчальні програмні засоби (НПЗ), і було сформульовано іншу мету: «Комп'ютерна грамотність», що передбачало вивчення основ програмування. Згодом стало зрозумілим, що за умов інформатизованого суспільства в цьому абсолютно немає потреби. Замість цього суспільство висунуло такі завдання:

1) інформатизація суспільства. Це означає, що у будь-якому навчальному закладі (від школи до вищого закладу освіти III-IV рівня акредитації) викладач і та учні повинні мати доступ до «електронної» інформації з предмета, що вивчається;

2) інформаційна культура. Це передбачає, що викладачі володітимуть методами пошуку необхідної інформації, матимуть певний рівень культури для відбору інформації, навчатися її переробляти та пропонувати учням у друкованому вигляді;

3) гуманізація освіти через інформатизацію. Такої мети можна досягнути з появою мультимедійних комп'ютерів, за допомогою яких можна представити не тільки текстову, а й графічну, аудіо- та відеоінформацію, а також із

розповсюдженням таких програмних продуктів, як комп'ютерні енциклопедії, електронні книжки, довідники з літератури тощо [4. с. 7].

Отже, якщо викладач вирішить залучити комп'ютер до навчального процесу, він буде змушений витратити значно більше часу на підготовку до занять, причому не вдома, а в навчальному закладі, за допомогою спеціаліста з інформатики. Дійсно, приступаючи до роботи з комп'ютером, викладач вимушений просити допомоги у колеги (оскільки він сам працювати з комп'ютером не може) і, таким чином, він виступає в ролі учня, що досить-таки зачіпає його самолюбство. Чим більше нових термінів («комп'ютер», «база даних», «мультимедіа», «INTERNET» тощо), тим більшим є пасивний опір викладача настирливій вимозі використовувати комп'ютер у навчальному процесі [4. с. 39].

Тому, природно, постає питання про підготовку викладачів до використання комп'ютера ще в інституті або університеті, і не тільки викладача математики та основ інформатики, фізики та основ інформатики, трудового навчання та основ інформатики, а й учителя географії, іноземних мов, історії, тощо.

Список використаних джерел:

1. Гриценко В.Г. Шляхи інформатизації університетської освіти. / В.Г.Гриценко // Вісник Черкаського університету. Випуск 211. Серія: педагогічні науки.: Збірник. – Черкаси: ЧНУ, 2011. Частина II. – С. 35–39.
2. Закон України "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки" від 9 січня 2007 року № 537-V. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
3. Роберт И.В. Методология информатизация образования [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ito.su/40/plenum/Robert.html?PHPSESSID=pfs18etqpmcevg1cva1erl0513>
4. Триус Ю. В.. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математики : Монографія. / Ю. В. Триус. – Черкаси : Брама-Україна, – 2005. – 400 с.